

Belgen maken grote sier in Londen

| 'The Shape of things to come: new sculpture' in Saatchi Gallery toont nieuwe tendensen in beeldhouwkunst

MARC HOLTTHOF, LONDEN

The Shape of things to come: new sculpture' zo heet de tentoonstelling die tot 16 oktober loopt in de Saatchi Gallery in Londen. De tentoonstelling wil een overzicht geven van nieuwe tendensen in de beeldhouwkunst. Er wordt werk getoond van 20 internationale beeldhouwers, onder wie nogal wat Duitsers. Maar de sterren van de show zijn drie Belgen: Peter Buggenhout, Berlinda De Bruyckere en Kris Martin.

De in Gent wonende Kris Martin (1972) mag de show openen met zijn 'Summit' (2009): acht massieve rotsblokken die de zaal vullen. Boven aan elk stuk steen is telkens een markerende aangebracht die aanduidt dat de top ervan 'veroverd' is, als door een berg-

'Marthe' van Berlinda De Bruyckere.
© BERLINDA DE BRUYCKERE

beklimmer. 'Een top is enkel leuk als je hem nog niet bereikt hebt', aldus Martin.

BERGAF

Na dit eerste hoogtepunt gaat het met de rest van deze Saatchi-tentoonstelling bergaf. Nogal wat vrijblijvende installaties, behoorlijk wat kitsch en vele verwijzingen naar kunst uit het verleden vullen menige zaal. Aan belangrijke namen ontbreekt het nochtans niet: David Altmejd, Dirk Skreber, Rebecca Warren, Matthew Brannon, Sterling Ruby, of Anselm Reyle zijn geen onbekenden in het kunstwereldje. Maar overtuigen doet hun werk hier niet.

Heel mooi daarentegen is de benedenzaal waar een werk van de veteraan John Baldessari: 'Beethoven's Trumpet (With Ear) Opus #133' gecombineerd wordt met drie werken van Berlinda De Bruy-

ckere. De Saatchi Gallery blijft een buitenbeentje in het internationale kunstland omdat de voormalige publiciteitstycoon enkel werk toont dat door hem aange-

ook emoties uit die in de rest van de tentoonstelling ver te zoeken zijn.

AFSTANDELIJK

Berlindes echtgenoot Peter Buggenhout toont een verdieping hoger drie zeer verschillende werken. Zijn werk is afstandelijker dan dat van zijn vrouw, maar daarom niet minder interessant. 'The Blind Leading The Blind #21' is een werk uit 2007 gemaakt uit haar en stof geplakt op een veelvormig ding uit aluminium en plastic. Het is een boschias monster (de titel verwijst naar Bruegel) dat door zijn vreemde, ondoorgroendelijke vorm

De Saatchi Gallery blijft een buitenbeentje omdat de voormalige publiciteitstycoon enkel werk toont dat door hem aangekocht is.

deze tentoonstelling), maar draagt

Boek Hugo Claus niet uit de winkel

De Antwerpse kortgeding-rechter heeft gisteren beslist dat het postuum verschenen boek 'De Wolken' van Hugo Claus niet uit de handel moet worden genomen. Dat hadden Claus' zonen gevraagd, maar hun eis werd ongegrond verklaard. Thomas Claus en Arthur Kristel hadden een kort geding aangespannen tegen uitgeverij De Bezige Bij en Veerle De Wit, de weduwe van de schrijver. Ze wilden dat 'De Wolken' meteen uit de handel werd genomen op straffe van een dwangsom van 5.000 euro per dag.

De zonen vinden dat het boek, dat een selectie bevat uit het persoonlijk archief van Hugo Claus, de privacy van de schrijver schendt. Volgens de rechter gelden dergelijke persoonlijke rechten echter maar zolang de persoon in kwestie nog in leven is.

MORELE RECHTEN

De zonen wierpen ook op dat hun morele rechten op de openbaarmaking van het werk geschonden zijn. Ze meenden dat die rechten niet enkel aan Veerle De Wit toebehooren, maar ook aan hen als erfgenamen van de in maart 2008 overleden schrijver. De rechter verwees echter naar een document dat Hugo Claus op 5 april 2007 had opgesteld en waarin hij Veerle De Wit als beheerder van zijn patrimonium aanwees, iets wat ze ook tijdens zijn leven al deed. De weduwe beschikt dus over alle rechten op het oeuvre en mag ermee doen wat ze wil. De eis van de zonen is daarom ongegrond verklaard.

Ook hun eis tegenover De Bezige Bij werd van tafel geveegd, want aangezien de auteur van de publicatie bekend is - in dit geval Mark Schaevers, een vriend van Claus - hadden ze het geding tegen hem moeten aanspannen.

Verzekeraar wil niet betalen voor afgelaste Jackson-concerten

De Britse verzekeraar Lloyd's of London stapt naar de rechtbank om te verhinderen dat hij miljoenen moet betalen voor de in het water gevallen comebacktournee 'This Is It' van Michael Jackson in 2009. Lloyd's verzekerde de concertreeks van Jackson in de O2-arena voor 17 miljoen dollar.

De verzekeraar beschuldigt de Californische concertorganisator AEG Live en de erfgenamen van Jackson van bedrog. Volgens Lloyd's hebben Jackson en AEG belangrijke informatie over de gezondheidstoestand van de zanger verzwegen.

PROPOFOL

Jackson zou niks gezegd hebben over de rist geneesmiddelen die hij innam, onder meer het narcosemiddel propofol. De popster overleed op 25 juni 2009, kort voor het begin van de reeks concerten in Londen, aan een overdosis van dat middel. Conrad Murray, de lijfarts van Jackson, is aangeklaagd wegens doodslag door nalatigheid. Het proces begint in de herfst.

67.500 euro voor eerste maatjes

Met de veiling van het eerste vaatje Hollandse Nieuwe is gisteren het haringseizoen officieel begonnen. De vette visjes leverden 67.500 euro op. De keurmeesters zijn zeer te spreken over de kwaliteit. 'De haring is nu al goed vet, lekker mals en zilt. We kunnen nu al spreken van een uitzonderlijke kwaliteit, die vergelijkbaar is met het topjaar 2009', luidde het.

Als de blinde de blinden leidt

| Gentse beeldhouwer Peter Buggenhout verovert Europa

ACHTERGROND
BERT POPELIER

Een van de drie Belgen die momenteel grote sier maken in Londen is de Gentse kunstenaar Peter Buggenhout. Hij exposeert op dit moment in heel Europa.

Is het mogelijk een beeldhouwwerk te maken met dierlijke ingewanden, bloed, slierten lang haar en stof? De Gentse kunstenaar Peter Buggenhout (1963) doet het. Hij gebruikt daarbij ook de resten van bouwmaterialen en allerhande afgedankte voorwerpen en afval, zoals ijzeren staven, roestige bootonderdelen of een weggeworpen tapijt. Buggenhout stelt er uitgebalanceerde sculpturen mee samen, of liever ingewikkelde assemblages die soms meters breed en hoog zijn.

Sommige kunstliefhebbers vinden de werken afstotelijk, anderen raken erdoor gefascineerd. De kunstwerken lijken nog het meest op kadavers van immense surrealistische insecten, of op wrakken van een lang geleden neergestort vliegtuig. De dood is pertinent aanwezig.

Werken van Buggenhout worden nu geëxposeerd in het Kunstverein in Hannover, de Saatchi Gallery in Londen, het Museum De Pont in Tilburg en het Palazzo Fortuny in Venetië. Het zijn instellingen die kunnen tellen.

Meestal blijven kunstwerken die men aandachtig bekijkt in het geheugen hangen. Dat is bij Buggenhout niet het geval. Zijn werk is niet te memoriseren. Wie de geheimzinnige constructies uit verschillende standpunten bekijkt, maakt telkens een andere vergelijking. Het beeld verspringt, alsof het voortdurend onderhevig is aan een metamorfose. De schijnbare dood verbergt nieuw, of minstens ander leven. In het chaotische zit een verborgen structuur die orde oproept. Maar zeker is dat niet.

Inhoudelijke, vormelijke en materiële tegenstellingen zijn er

genoeg in het werk van Buggenhout. Hoe bevreemdend het werk ook moge zijn, toch bevatten zijn assemblages wel degelijk verwijzingen naar bekende oude, heden-daagse en zelfs etnische kunst. Pieter Bruegel de Oude schilderde in zijn paneel 'De parabel van de blinden' uit 1568 hoe blinden andere blinden leiden en ze allen in de greppel belanden. Het lijkt een politiek statement dat vandaag nog geldt. Buggenhout geeft een van zijn werken de titel 'The Blind Leading the Blind' (foto).

NOODLOT

In zijn werk is tevens het verschroeiende noodlot dat zo aanwezig is in de kunst van Anselm Kiefer, niet veraf. Dat aspect wordt in het werk van Buggenhout wel gecorrigeerd door een nieuw leven dat hij haalt uit de wegwerpmaterialen, precies zoals Joseph Beuys dat hem heeft voorgedaan.

Niet minder belangrijk is de invloed van de Afrikaans-etnische kunst, in het bijzonder van de Fon,

niet voor altijd vast. Peter Buggenhout geeft zijn bewondering voor etnische kunst graag toe. Waarom ook niet, grote kunstenaars voor hem, zoals Pablo Picasso, waren ook onder indruk van de anonieme kunstenaars uit Afrika.

ONBEHEERSBAAR

Achter het werk van Buggenhout schuilt echter een theorie die vooral maatschappelijk is. Hij zegt: 'De illusie dat alles controleerbaar is, is lang in stand gehouden. Maar het menselijk bestaan is zo complex, het zit vol onvoorspelbare gebeurtenissen. We zijn nooit zeker dat we uitkomen bij het punt dat we verhoopt hadden. Voor mij is dat niet negatief, het is gewoon zo. De complexiteit moeten wij niet negeren maar gewoon aanvaarden, ook al kunnen wij er slechts delen van bevatten. De geschiedenis van het rationele denken lijkt op een meander. Zo kan een bepaalde belangrijke tak in de wetenschap ontstaan louter als gevolg van de ontdekking van een heel klein zijspoor, van een toeval zelfs. De waarheid noem ik daarom een gebruiksvoorwerp, iets dat altijd verandert volgens de situatie. In onze dagelijkse omgeving schuiven vernieuwing en verloederding in elkaar.'

'Ik probeer in mijn werk een inleiding te geven op hoe om te gaan met die onbeheersbaarheid, die onvoorspelbaarheid', vervolgt Buggenhout. 'Mijn werk is niet symbolistisch, in de zin dat het niet staat voor een geheel. Het is geen symbolische voorstelling van een begrip. Bij de meeste vormen van oude en hedendaagse kunst vindt met dat symboliserende aspect wel terug. Symboliek vind ik te lineair, een simplificatie. Daarom werk ik analoog met het bestaan, zoals de werkelijkheid zich gedraagt, complex en ondoorgroendelijk.'

Over het werk van Peter Buggenhout verscheen bij uitgeverij Lannoo onlangs het boek 'It's a strange, strange world, Sally'. In België heeft de kunstenaar geen vaste galerie. Buggenhout wordt wel permanent vertegenwoordigd door Konrad Fischer Galerie in Dusseldorf en Berlin, en door Galerie Laurent Godin in Paris.

© EMY ELLEBOOG

De waarheid noem ik een gebruiksvoorwerp, iets dat altijd verandert volgens de situatie.

PETER BUGGENHOUT,
beeldend kunstenaar

een volksgroep uit Benin. De stam staat vooral bekend om zijn beladen, duistere krachtbeelden. Telkens zo'n beeld bij een ritueel wordt gebruikt, wordt er organisch en anorganisch materiaal aan toegevoegd, zoals bloed, alcohol, palmolie en kaolien. De Fon-beelden groeien als het ware, ze liggen

Peter Buggenhout: 'In onze dagelijkse omgeving schuiven vernieuwing en verloederding in elkaar.'

© EMY ELLEBOOG